Joannusmolen Heumen 2025

Afgelopen jaar (november 2024) hebben we de Joannusmolen moeten stilzetten.
Na verschillende controles, door verschillende molenmakers en instanties is gebleken dat de roedes bij het askruis heftig aan het slijten (roesten) zijn.
Van de 12 mm plaatwerk was er al zo'n 6 mm doorgeroest. Wij vonden het zelf niet verantwoord meer om nog langer te blijven draaien. Ook vanuit de instanties en vanuit de gemeente (eigenaar) kregen wij te horen dat dit een wijs besluit is.
Na zo'n 40 jaar is het niet ongebruikelijk dat een roede vervangen dient te worden. Zeker als de molen vele jaren heel lang in dezelfde stand heeft stilgestaan.
Gelukkig is onze gemeente van mening dat de drie Heumense molens ASAP moeten worden onderhouden. De ambtenaar, belast met de monumenten portefeuille met daarin de 3 Heumense molens, is zeer adequaat te werk gegaan om de juiste vergunningen en subsidies aan te vragen.
Helaas heeft zij het gemeentehuis ingeruild voor een nieuwe functie elders. Gelukkig heeft zij heel veel werk verricht m.b.t. het starten van het traject om de Joannusmolen aan een compleet nieuw gevlucht te helpen.
Een dergelijk traject duurt heel lang. Eigenlijk veel te lang, want er moeten allerlei instanties een plasje doen over een dergelijk besluit. Maar zo gaat dat nu eenmaal.
Wij konden niet anders doen als geduldig afwachten tot de firma Beijk uit Afferden een begin mocht maken met de ontmanteling van het huidige gevlucht.
Niet alleen het gevlucht moet vervangen worden. Ook het rechter voeghout zal vervangen moeten worden, als ook de pensteen en de windpeluw. Kortom een flinke investering in de Joannusmolen om de 131-jarige molen weer aan het draaien te krijgen.

Maar wij hebben niet stil gezeten. In de afgelopen periode hebben wij toch flink wat kunnen werken aan de biotoop rond de molen. Wij hebben ondertussen heel goed contact met onze buren van de camping en mogen dan ook in overleg met hun zelf het een en ander (ook op het campingterrein) snoeien.
Intussen is er al een aanzienlijk stuk ruimte gekomen in de winddoorstroom vanuit zuidwestelijk richting.

In tegenstelling tot wat in het inspectierapport staat blijkt dat de kruipalen wel degelijk aan vervanging toe zijn. Inmiddels hebben wij twee van de 12 slechte kruipalen vervangen door nieuwe.
Om te onderzoeken of het vervangen van de kruipalen door ons zelf kon worden uitgevoerd zijn we als proef met twee van de slechtste palen aan de zuidkant begonnen omdat hier het gevlucht meestal op vast wordt gezet.
Bij de lokale houthandel Peters hebben we twee vierkante eiken palen besteld en die hebben we met de kettingzaag van een kop voorzien.

In de opleiding leer je dat je een met een schep een “V” vorming gat moet graven, maar tegenwoordig kan je met een mini kraantje een compacte sleuf graven die niet breder is als de paal. Met een strop trek je makkelijk de oude paal eruit en laat je de nieuwe erin zakken.

Op de volgende foto het resultaat. Twee verse zwarte kruipalen in de grond en op de kruiwagen één van de oude. De tweede paal was zo verrot dat die uit elkaar viel bij het uitgraven.

Op het eerste gezicht lijkt het nog een flinke kruipaal maar het is juist de kop die ernstig is opengebarsten. Met een flinke trap breken de stukken er zo af.
Na dit succes hebben we besloten de overgebleven 10 kruipalen ook op dezelfde manier te gaan vervangen. Er liggen inmiddels vier nieuwe balken te wachten om tot kruipaal te worden gemodelleerd.

De molen heeft sinds hij stil was gezet twee keer in de rouwstand gestaan. Frans Jetten en de camping eigenaar zijn in november 2023 overleden en voor molenaar Henk Vinkers die in augustus 2025 overleden is.

Zoals hierboven al werd beschreven, was het voor de firma Beijk wachten tot zij een “Go” kregen van de gemeente Heumen om de Joannusmolen te mogen ontmantelen van zijn gevlucht.
Gelukkig zit er flink schot in de zaak en is de firma Beijk uit Afferden flink bezig met het maken van een compleet nieuw gevlucht.
Het nieuwe gevlucht krijgt net zoals het was weer zelfzwichting op de binnenroede. Terug van weggeweest worden alle wieken voorzien van “van Bussel-neuzen”. Tot voor de restauratie in de jaren 80 van de vorige eeuw was het gevlucht immers al voorzien van deze stroomlijn wiekverbetering.
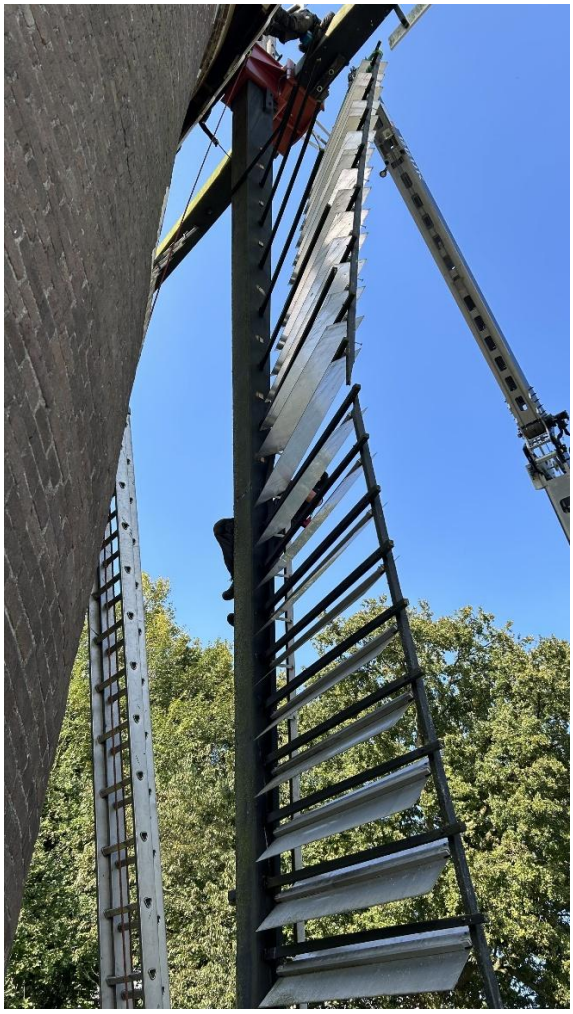
Op 30 september j.l. werd een aanvang gemaakt met het ontmantelen van het gevlucht. Vanuit Afferden hebben wij al vernomen dat Max met zijn team volop aan het rekenen en teken is geslagen om het nieuwe gevlucht ASAP gereed te maken. Wij hopen dan ook in het voorjaar van 2026 de Joannusmolen weer met trots te laten draaien. Kortom, dit verhaal heeft een gevolg.....